

ґрунтуватися на глибокому гендерному аналізі, що включає в себе науковий і практичний аспекти.

Ключові слова: гендерна рівність, дискримінація, гендерна політика, права жінок, права чоловіків.

УДК 343.9

Д. Г. Заброна, О. О. Кашкаров

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Проаналізовано повноваження МВС щодо реалізації ДАП. Встановлено коло органів і підрозділів МВС, що беруть участь в організації реалізації заходів ДАП. Обґрунтовано пропозиції для удосконалення реалізаційної діяльності МВС у цій сфері.

Ключові слова: державна антикорупційна політика; корупція; Міністерство внутрішніх справ України.

Постановка проблеми. Серед органів публічної адміністрації, на які покладається обов'язки щодо запобігання і протидії корупції, провідне місце посідає Міністерство внутрішніх справ України та підпорядковані йому територіальні підрозділи.

Зокрема, у Положенні про Міністерство внутрішніх справ України зазначається, що воно є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

В абз. 2 ст. 1 цього положення зазначається, що МВС України входить до системи органів виконавчої влади і є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади «...у формуванні та реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина, власності, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань, боротьби зі злочинністю, розкриття та розслідування злочинів...». При цьому основним завданням МВС України визначено «...формування та забезпечення реалізації державної політики...» названих вище сферах [1].

Стосовно корупції, то у Положенні вказується, що відповідно до покладених на нього завдань МВС у межах компетенції, визначеної законодавством, бере участь у боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, корупцією та у запобіганні легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (п. 10 ст. 4), а також з метою організації своєї діяльності забезпечує в межах повноважень здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх здійсненням в апараті Міністерства, його територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління (п. 1 ст. 5).

Буквальне тлумачення змісту вказаних положень свідчить про можливість виокремлення трьох основних напрямів функціонування МВС та його територіальних підрозділів щодо ДАП.

Перший напрям стосується участі у формуванні у межах своєї компетенції ДАП; другий – реалізації антикорупційних заходів у контексті виконання завдань, покладених на МВС, в тому числі й у середині системи органів внутрішніх справ; участь у реалізації антикорупційних заходів, забезпечення виконання яких покладено на інші органи державної влади через механізми координації і взаємодії.

Варто наголосити, що повноваження більшості підрозділів органів внутрішніх справ щодо запобігання і протидії корупції досить докладно висвітлені у наукових працях вітчизняних науковців, у тому числі й у наших монографічних дослідженнях

[2]. Втім у цих безпосередньо питання щодо ролі МВС у формуванні та реалізації антикорупційної політики розглядалися фрагментарно. Насамперед це стосується уточнення місця Антикорупційного бюро ГУБОЗ МВС як суб'єкта ДАП та особливостей реалізації його повноважень в умовах реформування органів кримінальної юстиції та запровадження оновленого кримінально-процесуального законодавства.

Безпосередньо завдання щодо реалізації заходів ДАП у системі МВС України покладаються на відповідні підрозділи: по боротьбі з організованою злочинністю, в тому числі й на Антикорупційне бюро ГУБОЗ МВС України, Державної служби по боротьбі з економічною злочинністю, Департаменту внутрішньої безпеки ГУБОЗ МВС України.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питання реалізації державної антикорупційної політики є предметом досліджень українських вчених-кримінологів В. В. Дурдинця, М. І. Мельника, С. В. Невмержицького, М. І. Хавронюка, П. Л. Фріса, російських – В. В. Астаніна, А. В. Куракіна, О. Р. Орлова, В. А. Рудковського та ін.

Втім роль МВС у її реалізації досліджена фрагментарно або в межах більш широкої проблематики.

Мета висвітлити роль МВС у реалізації ДАП, встановити основні напрями та форми такої діяльності, висловити пропозиції щодо її удосконалення.

Для досягнення цієї мети передбачається, розв'язати такі *завдання*: проаналізувати повноваження МВС щодо реалізації ДАП; встановити коло органів і підрозділів МВС, що беруть участь в організації реалізації заходів ДАП; обґрунтувати пропозиції для удосконалення реалізаційної діяльності МВС у цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз діяльності МВС України дозволяє виокремити такі форми реалізації державної антикорупційної політики цим органом влади:

1) нормотворчий, що передбачає участь у:

а) розроблені антикорупційних нормативно-правових актів (наприклад, Національної антикорупційної стратегії на 2011-2015 роки, яку схвалено Указом Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1001/2011, Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки, Інструкції про порядок обліку кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень, яку затверджено спільним наказом Генпрокуратури, МВС, СБУ, Державної податкової служби, Міноборони та Державної судової адміністрації від 05.08.2011 № 83/519/311/453/483/122);

б) підготовці проектів таких актів (наприклад, Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» (щодо включення до переліку спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції підрозділів Державної служби боротьби з економічною злочинністю);

в) роботі комітетів Верховної Ради України з обговорення антикорупційних актів (наприклад, в засіданні Комітету Верховної ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією «Про хід виконання положень оновленого антикорупційного законодавства, уключаючи питання його організаційного, ресурсного та інформаційного забезпечення», яке відбулося 21.09.2011).

2) правореалізаційний, що передбачає:

а) ініціативну діяльність МВС України щодо організації виконання підпорядкованими підрозділами антикорупційного законодавства (наприклад, МВС організовує діяльність головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті, районних,

районних в містах, міських управлінь (відділів), лінійних управлінь (відділів) (далі – органи внутрішніх справ) і внутрішніх військ МВС України та здійснює управління ними, зокрема під час запобігання і протидії корупції; організацію здійснення органами внутрішніх справ заходів із виявлення, розкриття та припинення корупційних злочинів; організовує та здійснює оперативно-розшукову діяльність; забезпечення в передбачених законодавством випадках виконання постанов прокурорів, суддів, слідчих, органів дізнання; забезпечення в системі МВС України внутрішньої безпеки; організація і координація роботи з упровадження в практику досягнень науки і передового досвіду у сфері протидії корупції; інформування про діяльність МВС щодо здійснення державної антикорупційної політики тощо).

б) спільну з іншими суб'єктами запобігання і протидії корупції діяльність у межах координації та взаємодії (наприклад, МВС: бере участь у запобіганні легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом; забезпечує міжнародне співробітництво, бере участь у розробленні проектів та укладенні міжнародних договорів України з питань боротьби зі злочинністю та інших питань, що належать до його компетенції, забезпечує в межах своїх повноважень виконання укладених міжнародних договорів України; організовує виконання заходів, передбачених відповідними планами, програмами, що визначаються прокуратурою та іншими координуючими органами тощо).

В цьому контексті, важливе значення для комплексного тиску на корупцію мають цільові оперативно-профілактичні операції під умовною назвою «Корупціонер». Вони не лише демонструють готовність МВС активно виявляти і припиняти корупційні діяння, а й мають суттєвий профілактичний вплив на осіб, які виконують публічні функції. Вказана операція проводиться відповідно до плану, що розробляється працівниками підрозділів АБ ГУБОЗ і узгоджується з підрозділами ОВС, які мають повноваження у сфері виявлення, припинення та запобігання корупційним правопорушенням.

Беззаперечно важливим є вжиття МВС заходів щодо подолання корупції в органах внутрішніх справ. Актуальність цієї проблеми обумовлюється визнанням громадянами України міліції однією з найкорумпованіших серед правоохоронних органів. Зокрема, за даними опитування 2038 респондентів, проведеного у період з 12 до 23 квітня 2012 року Київським міжнародним інститутом соціології в усіх регіонах України міліції довіряють лише 15,5 % громадян, а 62,9 % – ні [3]. Загальноукраїнські дослідження, проведені у 2007–2009, 2011 роках, вказують на суттєве посилення практики здирництва та вимагання хабарів у сфері діяльності Державтоінспекції (з 39,7% до 45,1%) та міліція (з 46,1% до 53,1%) [4].

МВС України констатує, що протягом останніх трьох років спостерігається тенденція щорічного зменшення кількості працівників ОВС, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень (у середньому на 10-15 % на рік). У структурі корупційних правопорушень посадовців ОВС переважну більшість складають правопорушення, пов'язані з незаконним отриманням грошової винагороди (36%), унесенням недостовірних відомостей до офіційних документів (25%) та наданням незаконних переваг при прийнятті управлінських рішень (21%) [5].

Така тенденція є наслідком як активізації боротьби з корупцією, так і зростання рівня латентності корупційних проявів, появою нових схем та способів учинення службових зловживань.

Подолання корупції в системі МВС, його активність як центрального органу виконавчої влади, впливає на рівень авторитету та позитивний імідж органів внутрішніх справ. Такі заходи, що відображатимуться у плануючій документації, повинні кореспондуватися з відповідними програмами галузевих служб МВС України

та у заходах із покращення іміджу міліції у рішеннях місцевих органів влади.

Наприклад, рішенням деяких міських рад впроваджено програми удосконалення роботи дільничних інспекторів міліції, покращення їх матеріально-технічного забезпечення та підняття іміджу служби на 2011-2015 роки [6].

Зокрема, у цих програмах передбачено фінансування заходів, спрямованих покращення матеріально-технічного стану служби (придбання паливно-мастильних матеріалів, рацій, приміщень (їх ремонт або обладнання), форменого одягу, автотранспорту тощо.) Крім цього, позитивним є й звернення уваги на імідж міліції як складову взаємовідносин дільничних інспекторів міліції і громадськості : проведення нарад з дільничними інспекторами міліції щодо підвищення ролі служби у виконанні завдань з боротьби із злочинністю, профілактики правопорушень та створення її працівникам належних умов праці, систематичні зустрічі з дільничними інспекторами міліції за участю міського голови, урахування думки населення під час призначення на посади дільничних інспекторів міліції, організація на регулярній основі в засобах масової інформації циклів передач та спеціальних рубрик про позитивний досвід цієї служби, постійного моніторингу громадської думки щодо діяльності дільничних інспекторів міліції, їх впливу на стан правопорядку на дільницях та взаємодії з громадськими формуваннями з охорони громадського порядку, шляхом таких форми цієї роботи: анонімне анкетування, інтерактивне опитування через Інтернет, відеозйомку, тощо. На підставі результатів вивчення громадської думки приймати відповідні управлінські рішення, визначити конкретні заходи по усуненню виявлених недоліків, оприлюднити їх через заходи масової інформації. Результати також враховуються при призначенні на вищі посади, присвоєнні чергових спеціальних звань та при заохоченнях тощо.

Для підвищення авторитету і зміцнення репутації працівників органів внутрішніх справ та інформування громадян про норми поведінки, якої вони повинні вимагати від працівників міліції МВС України прийняті «Правила поведінки та професійної етики осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України». Вони містять ряд професійно-етичні вимог до службової, позаслужбової та антикорупційної поведінки. Так, Розділ VI визначає загальні правила урегулювання конфлікту інтересів серед працівників органів внутрішніх справ, зокрема й обов'язки керівника щодо його запобігання. Розділ VII перераховує основні положення Закону «Про засади запобігання та протидії корупції», насамперед обов'язки, обмеження і заборони. Важливими є положення цього розділу, у яких вказується, що «своєю поведінкою працівник міліції має продемонструвати, що не терпить будь-яких проявів корупції, відкидає пропозиції про незаконні послуги, чітко розмежовує службу і приватне життя, при найменших ознаках корумпованої поведінки інших осіб інформує керівника свого структурного підрозділу».

Ці правила служать методологічною основою формування професійної етики працівника органів внутрішніх справ; орієнтують працівника в умовах конфліктів і етичної невизначеності та інших обставин морального вибору; сприяють формуванню у працівника потреби дотримання професійно-етичних норм поведінки; є засобом громадського контролю за моральною і професійною поведінкою працівника.

У процесах формування та реалізації ДАП важливе місце відіграє *Міністр внутрішніх справ України*. Адже від стабільної політичної волі до боротьби з корупцією, демонстрації власного прикладу, постійній увазі до проблем запобігання і протидії корупції на тлі інших напрямів діяльності Міністерства залежить не лише ефективність антикорупційної діяльності міліції, а й її сприйняття громадськістю як суб'єкта, здатного протидіяти корупційним правопорушенням як зовні, так і у середині.

Серед закріплених у цьому положенні повноважень міністра слід звернути увагу,

на ті, що використовуються для формування й реалізації ДАП. Наприклад, беручи участь у законопроектній і нормотворчій роботі, Міністр: представляє проекти нормативно-правових актів, розроблених МВС; доповідає на засіданнях Верховної Ради та її комітетів, Кабінету Міністрів України, Генеральної прокуратури України з питань виконання органами внутрішніх справ антикорупційного законодавства; ініціює розробку нормативно-правових актів МВС, спрямованих на запобігання і протидії корупції, та, у разі необхідності, скасовує неправомірні рішення підлеглих йому керівників; ініціює, у встановленому порядку, створення окремих структурних підрозділів МВС з антикорупційними повноваженнями, затверджує положення про них; має право застосовувати дисциплінарні стягнення та заходи дисциплінарного впливу щодо працівників, які вчинюють корупційні діяння, не вживають заходів щодо запобігання і протидії корупції тощо.

Отже, Міністр внутрішніх справ України має достатні повноваження для забезпечення управління процесами формування і реалізації ДАП підпорядкованими йому органами і підрозділами.

Серед способів прояву політичної волі керівника МВС України можна виділити й наступні: звернення Міністра до працівників органів і підрозділів внутрішніх справ, громадськості, окремих її представників; розгляд звернень громадян та проведення особистого прийому; спілкування Міністра з громадянами через блог; використання, так званих «гарячих ліній» телефонного зв'язку у Кабінеті Міністрів України та "телефонів довіри" в органах і підрозділах внутрішніх справ.

В організаційному плані не менш важливим є діяльність колегії МВС України також спрямовується на упорядкування процесів реалізації завдань, покладених на органи внутрішніх справ, в тому числі й у сфері запобігання і протидії корупції.

У першу чергу, це колегії МВС, присвячені підведенню підсумків за результатами роботи органів і підрозділів внутрішніх справ, діяльності кадрових апаратів, забезпечення дисципліни і законності серед працівників міліції, діяльності окремих органів і підрозділів внутрішніх справ.

Аналіз деяких рішень колегій з 2007 по 2012 роки свідчить, що питання діяльності МВС України щодо протидії корупції постійно розглядаються та оцінюються як один з пріоритетних напрямів діяльності міліції. Наприклад, наказом МВС «Про оголошення рішення колегії» від 12.07.2007 р. № 243 оголошено рішення колегії «Про стан виконання вимог МВС України з питань забезпечення конституційних прав і свобод громадян, дотримання законності та запобігання надзвичайним подіям в органах внутрішніх справ» від 09 липня 2007 р. № 29км/2. У цьому рішенні колегії надано принципову оцінку недолікам у діяльності керівників щодо забезпечення дисципліни і законності в ОВС, закріплено комплекс заходів щодо виправлення ситуації, в тому числі й щодо удосконалення роботи з кадрами, якісного укомплектування інспекцій з особового складу тощо [7].

В інших рішеннях колегії МВС, присвячених дисципліні і законності за результатами оцінки ситуації також наголошувалося на необхідності посилення профілактичної діяльності серед особового складу ОВС, в тому числі й виховної її складової, запровадження інституту особистої поруки, удосконалення структури окремих підрозділів міліції, розробки програми науково-дослідних робіт з проблем виховання особового складу, залучення громадськості до заходів із профілактики порушень дисципліни, покращення якості підготовки працівників міліції, кандидатів на службу в ОВС, персоналізації відповідальності керівників за забезпечення стану дисципліни і законності у підпорядкованих підрозділах, суттєвого покращання обліково-реєстраційної дисципліни, налагодження ефективної діяльності мобільних груп, взаємодії з органами прокуратури, місцевої влади і громадськості щодо

профілактики порушення законності, висвітлення результатів цієї діяльності у ЗМІ тощо [8].

За результати розгляду підсумків роботи органів внутрішніх справ за перше півріччя 2011 року з урахуванням вимог Законів України «Про засади запобігання корупції» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» керівники МВС та територіальних ОВС зобов'язувалися організувати проведення оперативно-розшукових та інших заходів з виявлення і документування корупційних правопорушень, учинених високопосадовими особами місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, судових, правоохоронних та контролюючих органів, суб'єктів публічного та приватного права, притягнення їх до адміністративної та кримінальної відповідальності [9].

За результати проведення колегій МВС приймаються й накази, що стосуються удосконалення діяльності окремих підрозділів міліції. Заходи, що розробляються за їх результати поширюються й на інші органи і підрозділи міліції.

Серед заходів, що можуть бути враховані в організації протидії корупції в ОВС є такі: негайне доведення кожного факту порушень дисципліни і законності до особового складу з детальним розбором причин, які призвели до цього, та вжиті заходи дисциплінарного реагування до винних; вивчення причин, що призвели до вказаних порушень, та умови, що їм сприяли, з метою вжиття необхідних заходів з їх викорінення; вибіркоче проведення моніторингу витрачання працівниками міліції робочого часу і за його результатами внесення коректив у регламент їх роботи для підвищення ефективності протидії злочинності; застосування тренінгів, поєднання теоретичних положень з практикою правоохоронної діяльності, залучення до навчального процесу кваліфікованих спеціалістів оперативних служб, досудового слідства, ветеранів ОВС; розгортання роботи у регіональних засобах масової інформації щодо формування позитивної громадської думки про діяльність органів внутрішніх справ, повного, об'єктивного і своєчасного інформування населення про вжиті заходи, спрямовані на посилення захисту громадян від правопорушень, забезпечення громадської, безпеки і правопорядку.

Отже, вивчення лише частки рішень колегій МВС та прийнятих на їх основі наказів, свідчить про те, що незважаючи на значну увагу, яку керівництво МВС України приділяє питання протидії порушенням дисципліни і законності у державі в цілому та корупції зокрема, приймаючи відповідні управлінські рішення, реальний її стан потребує суттєвого удосконалення. До одного із найнегативніших факторів щодо цієї ситуації варто віднести зниження якості управлінської діяльності керівників середньої та нижчої ланки, які не тільки не запобігали протиправним діянням своїх підлеглих, а потурали вчиненню ними злочинів і правопорушень, або ж самі їх вчиняли [10].

Ще однією сучасних форм організації управлінської діяльності МВС України є *щотижневі оперативні наради із використання можливостей відеоконференцзв'язку*.

На наш погляд, вони є одним із оперативних засобів забезпечення впровадження узгоджених заходів щодо виконання завдань і функцій органів внутрішніх справ з урахуванням змін в оперативній обстановці; дозволяють швидко обмінюватися значущою інформацією не лише із керівниками ГУ (У) МВС України, а й їхніми заступниками, начальника служб; щотижнево мобілізує виконання запланованих заходів через систематичність звітування (подання інформації у процесі підготовки до наради); дозволяє накопичувати інформацію про різні напрямки діяльності органів внутрішніх справ та поширювати позитивний досвід оперативно-службової й управлінської діяльності. Крім цього дистанційне спілкування з вищим керівництвом міністерства дещо зменшує стрес він можливої негативної оцінки ролі окремих

керівників територіальних підрозділів ОВС.

Оформлені у виді відповідних протоколів, рішення таких оперативних нарад направляються до виконання.

Впровадження у практику цих рішень відбувається шляхом їх обговорення у територіальних органах внутрішніх справ та організації виконання відповідними підрозділами ОВС.

Крім цього присутність на оперативних нарадах ректорів вищих навчальних закладів МВС України дозволяє використовувати отриману інформацію для корегування змісту окремих навчальних дисциплін, актуалізувати проблеми діяльності ОВС щодо запобігання і протидії корупції для курсантів та слухачів, швидко впроваджувати галузеві антикорупційні стандарти у роботу підлеглих їм працівників.

Таким чином, зазначені форми організації антикорупційної діяльності органів внутрішніх справ свідчать існування у системі МВС налагодженого механізму прийняття, доведення до виконавців та виконання відповідних рішень. Нажаль ефективність їх реалізації потребує суттєвого удосконалення. Зокрема, ускладнення суспільних відносин, пов'язаних із суттєвим розширенням об'єкту корупційних правопорушень та збільшенням кількості суб'єктів їх учинення вимагає нагального підвищення рівня професіоналізму працівників підрозділів міліції, на які покладаються обов'язки щодо боротьби з корупцією; напрацювання методичних рекомендацій для виявлення корупційних правопорушень у публічній та приватній сфері; налагодження внутрішньої та зовнішньої взаємодії щодо протидії корупції, в тому числі й з громадськістю тощо.

Висновки: Підсумовуючи матеріал, викладений у статті можна зробити наступні узагальнення.

МВС України є активним учасником процесів формування ДАП, який у межах своєї компетенції, розробляє проекти антикорупційних нормативно-правових актів, надає пропозиції щодо таких актів, розроблених іншими суб'єктами ДАП; здійснює їх супроводження під час розгляду й прийняття у парламенті, секретаріаті Президента України, Уряді тощо; забезпечує формування галузевої антикорупційної політики шляхом визначення її змісту, заходів та методів реалізації; залучає громадськість до цих процесів.

МВС є одним із головних суб'єктів реалізації ДАП. У його складі створено відповідні структури, на які покладаються обов'язки щодо попередження, виявлення, припинення корупційних правопорушень, реалізації заходів юридичної відповідальності щодо осіб, винних у їх вчиненні. Вони взаємодію з іншими правоохоронними органами, органами державної влади і місцевого самоврядування, що протидіють або залучаються до протидії корупції на усіх рівнях; запобігають корупційним проявам в середині системи МВС; беруть участь у правовій освіті та вихованні населення; виконують інші завдання, передбачені антикорупційним законодавством.

Важливе місце у здійсненні антикорупційної діяльності відіграють Міністр внутрішніх справ, колегія Міністерства, ГУ(У)МВС України в областях, Антикорупційне бюро ГУБОЗ, підрозділи ДСБЕЗ, внутрішньої безпеки кадрові підрозділи та керівники органів і підрозділів міліції.

Здійсненню заходів із формування та реалізації МВС України ДАП сприяють вищі навчальні заклади системи та науково-дослідний інститут МВС, а також окремі інститути громадянського суспільства.

Список використаної літератури

1. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Указ Президента України від 6 квітня 2011 року № 383/2011 // Урядовий кур'єр - 2011. — 19 квіт. (№ 71)
2. Алфьоров С. М. Адміністративно-правова діяльність щодо протидії корупції в органах внутрішніх справ : моногр. / С. М. Алфьоров. — Х. : Золота миля, 2011. — 372 с.; Державна антикорупційна політика в Україні: теорія, правова основа, інституалізація: моногр. / Д. Г. Забрда. — Сімферополь: Кримнавчпеддержвидав, 2013. — 360 с.; Мельник М. І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії) / М. І. Мельник. — К. : Юридична думка, 2004. — 400с.; Мельник М. І. Корупція : сутність, поняття, заходи протидії : моногр. / М. І. Мельник. — К. : Атіка, 2001. — 304 с.; Ткаченко О. В. Адміністративно-правові засади протидії корупції в органах внутрішніх справ : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / О. В. Ткаченко. — К., 2008. — 186 с.
3. Соціологи за довірою в суспільстві посіли друге місце після церкви. Водночас їм українці довіряють більше, ніж політикам і ЗМІ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://dif.org.ua/ua/commentaries/sociologist_view/sociology.htm
4. Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007–2009, 2011: Звіт за результатами соціологічних досліджень. — Київ, 2011. — 47 с.
5. Програма антикорупційних заходів у системі Міністерства внутрішніх справ України на 2011-2015 роки. — МВС України, 2012.
6. Про програму удосконалення роботи дільничних інспекторів міліції м. Коломиї, покращення їх матеріально-технічного за без печення та підняття іміджу служби на 2011-2015 роки: Рішення виконавчого комітету Коломийської міської рада Івано-Франківської області від 08.10.2010 № 308. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ww2.gov.if.ua/yaremchanskiy/ua/catalog/item/573.htm?1541959486=4ed0664e55a4c17734147158d62e67b7>; Програма вдосконалення організації роботи дільничних інспекторів міліції, покращення матеріально – технічного забезпечення та підняття іміджу служби на 2012 – 2016 роки: Рішення виконавчого комітету Маловисківської районної державної адміністрації у Кіровоградській області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://mvrda.pp.ua/2012-03-21-10-01-04/2012-03-21-10-12-58/184-2012-03-21-11-24-12.pdf>.
7. Про стан виконання вимог МВС України з питань забезпечення конституційних прав і свобод громадян, дотримання законності та запобігання надзвичайним подіям в органах внутрішніх справ: Рішення Колегії від 09 липня 2007 р. № 29км/2.: оголошено наказом МВС «Про оголошення рішення колегії» від 12.07.2007 р. № 243.
8. Про стан обліково-реєстраційної дисципліни в органах та підрозділах внутрішніх справ і заходи щодо його покращання: Рішення колегії МВС України від 23 квітня 2010 р. № 5 км/1: оголошено наказом МВС України «Про оголошення рішення колегії МВС» від 27.10.2010 р. № 152; Про стан дисципліни і законності в діяльності органів та підрозділів внутрішніх справ і заходи щодо їх зміцнення: Рішення колегії МВС України від 23 квітня 2010 р. № 5км/2: оголошено наказом МВС України «Про оголошення рішення колегії МВС» від 27.10.2010 р. № 153.
9. Про оголошення рішення колегії МВС України: Наказ МВС України від 22.07.2011 р. - № 477
10. Про незадовільний стан службової дисципліни та законності серед особового складу підрозділів карного розшуку: наказ МВС України від 24.01.2011 р. - № 63.

Стаття надійшла до редакції 16.12.2013 р.

D. G. Zabroda, O. O. Kashkarov

**MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS UKRAINE AS A SUBJECT OF STATE
ANTI-CORRUPTION POLICY**

Ministry of Internal Affairs of Ukraine is an active participant in the processes of the state

anti-corruption policy , which , within its competence , draft anti-corruption legal acts , proposes such acts developed by other entities of the state anti-corruption policy, provides support during their consideration and adoption in parliament, the Secretariat of the President of Ukraine , Government etc. ensures the formation of sectoral anti-corruption policy by defining its content, activities and methods of implementation , involve the public in these processes.

MIA is one of the main actors implementing the state anti-corruption policy. It includes established appropriate structures that are assigned responsibilities for the prevention, detection, suppression of corruption offenses; implement legal liability on persons guilty of committing. They interact with other law enforcement agencies, state and local governments that oppose or are involved in combating corruption at all levels, to prevent corrupt acts in the middle of the MIA; participating in legal education and the education of the population; perform other tasks prescribed anti-corruption legislation.

Important role in the implementation of anti-corruption activities play a Minister of the Interior, the Ministry Collegium, Board (Main Board) Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the areas of Anti-Corruption Bureau for Main Board Combating Organized Crime, state service undertaken against economic crime units, internal security personnel departments and heads of departments and the police.

Activities to create and implement Internal Affairs of Ukraine the state anti-corruption policy promote higher education system and the Research Institute of Ministry of Interior, as well as some civil society.

Keywords: *state anti-corruption policy, corruption, Ministry of Internal Affairs of Ukraine.*

УДК 342.4(045)

С. С. Квач

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ ЛОКАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

В статті розглянуті питання конституційного забезпечення інституту локальної демократії в Україні. Автор розглядає питання співвідношення понять «Конституція» та «Основний Закон». В роботі викладено результати системного аналізу положень конституції та виявлено її роль в становленні та функціонуванні інституту місцевого самоврядування.

Автор звертає увагу на важливу роль, крім муніципально-правових конституційних норм, «непрофільних» положень конституції в забезпеченні діяльності місцевого самоврядування в Україні. Робота також акцентує увагу на важливе місце в системі інституційного забезпечення процесу конституціоналізації муніципального права Конституційного Суду України.

Автор підкреслює установчий характер Конституції, як основного джерела національного права, що саме встановлює питання співвідношення всієї системи джерел національного муніципального права.

На практичному прикладі доводиться, що сьогодні потребують удосконалення конституційні положення відносно врегулювання питань ієрархії джерел муніципального права.

Ключові слова: *конституція, місцеве самоврядування, конституціоналізація місцевого самоврядування, конституційні положення про місцеве самоврядування.*

Постановка проблеми. На початку нашого дослідження хочемо звернути увагу на той факт, що поняття Конституція та Основний Закон не є тотожними та не завжди